● Čebelarska družina Ljubljana-Polje

ČEBELARJI SO ZBOROVALI

Sredi decembra 1981 so se zbrali čebelarji, člani čebelarske družine Polje, da napravijo letni obračun svojega dela.

Zvedeli smo, da je bilo včljanjenih 89 čebelarjev, nekaj pa jih še stoji ob strani. To so predvsem čebelarji z manjšim številom panjev iz KS Besnica in Lipoglav, ki sta zelo oddaljeni od Polja, ker so v OŠ Edvarda Kardelja pozimi sestanki in predavanja članov čebelarske družine. Udeležuje pa se sestankov in predavanj lepo število čebelarjev, nekaj tudi povabljenih iz čebelarske družine Dolsko. Vsi so zelo zadovoljni s predavatelji, še posebno ker dobijo odgovore na vprašanja, ki jih zanimajo.

Čebelarji so bili zadovoljni z lansko letino, saj je bila po treh zelo slabih letinah le-ta sedaj dobra. Pridelali so precej cvetličnega, še več pa kostanjevega medu, ki ga porabniki vedno bolj cenijo. Posebno dobro so se odrezali čebelarji prevaževalci, ker sta zelo dobro medili smreka in hoja.

Težave pa so nastopile za čebelarje v lanskem septembru, ko je bilo treba nahraniti čebelje družine s sladkorjem za zimsko zalogo hrane. V diskontnih trgovinah, kjer so se čebelarji oskrbovali s sladkorjem, so ustavili prodajo, v trgovinah so ga pa prodajali samo po dva kg. Kdor se ni že prej oskrbel z zadostno količino sladkorja, mu je morala pomagati vsa družina. ZČD Slovenije bo morala za prihodnje nekaj ukreniti, da ne bo prišlo do take situacije.

Z enominutnim molkom so vsi navzoči počastili spomin na umrlega člana čebelarske družine Polje dr. Jožeta Benigarja, ki je bil maja 1981 žrtev avtomobilske nesreče.

Dva dolgoletna člana, ki vestno popisujeta čebelarje, sta bila odlikovana z redom Antona Janše III. stopnje, in sicer Stane Jančar in Milan Zupančič.

Enoglasno so izvolili za častnega člana čebelarske družine Polje Julija Mayerja, ki je 7. oktobra 1981 dopolnil 90 let starosti in kar 70 let zelo uspešno in neumorno deloval za napredek slovenskega čebelarstva. Pisal je članke v Slovenskega čebelarja in imel 117 predavanj po vsej Sloveniji, več tudi v Polju.

In kaj načrtujejo čebelarji v l. 1982?

Nekaj članov se je zadolžilo, da bodo pomagali pripraviti čebelarsko razstavo ob VI. posvetovanju čebelarjev januarja 1982 v OŠ Edvarda Kardelja v Polju.

Čebelarji se bodo udeleževali predavanj, ki jih prireja čebelarsko društvo Polje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri v OŠ Edvarda Kardelja v Polju, in sicer februarja o čebelnih boleznih — predavatelj inž. Klun, marca o zakladah za AŽ panj — predavatelj inž. Debeljak, aprila o vzgoji dobrih matic — predavatelj vzrejevalec matic tovariš Jelen iz Rodin pri Begunjah.

Čebelarji bodo junija pripravili izlet na Gorenjsko z ogledom čebelarskega muzeja v Radovljici, z obiskom čebeljnaka inž. Debeljaka, ki čebelari z AŽ panji z zakladami, in čebelarja tovariša Koplana na Dovjem, ki ima tudi svoje posebne panje.

Za ustanovitev čebelarskega društva Moste-Polje so zadolženi Alojz Komac, Anton Švigelj in Dušan Tišler.

Delegati po KS so prejeli sezname za popis članov in tudi čebelarjev nečlanov ter zazimljenih čebeljih družin. Popis mora biti opravljen do 15. januarja, da bo moč pravočasno poslati zahtevane podatke na komite za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje, mestni veterinarski inšpekciji in veterinarski postaji, seznam članov za l. 1982 pa zvezi čebelarskih društev Slovenije.

V upanju, da bodo čebelarji dogovorjene naloge pravočasno in v redu opravili, je bil občni zbor končan.

MAKS AVŠIČ

● ZRVS ● ZRVS ● ZRVS ● ZRVS ●

VISOKO PRIZNANJE

Zvezna konferenca zveze rezervnih vojaških starešin Jugoslavije je podelila plaketo ZRVS Jugoslavije občinski konferenci ZRVS Ljubljana Moste-Polje kot priznanje za izredno pomemben uspeh pri delu ZRVS, krepitvi ljudske obrambe in družbene samozaščite ter razvoju družbeni afirmaciji ZRVS.

SPREJEM JUBILANTOV

Občinska konferenca ZRVS je, kot vsako leto, ob koncu leta organizirala sprejem in tovariško srečanje vseh rezervnih vojaških starešin, ki so dopolnili 60 in 70 let starosti. V prisrčnem razpoloženju so bili vsi prijetno presenečeni, ko so jim izročili lepa knjižna darila.

V. S.

SINDIKATI V AKCIJI

Za trdne temelje organiziranosti

Občinski svet ZS je na podlagi statutarnega sklepa že pred časom sprejel sklep o pripravah in izvedbi občinskih zborov OO ZS in konstitutivnih sej sindikalnih konferenc v tozdih, konferenc OO ZS v delovnih organizacijah in koordinacijskih odborov sindikata v sozdih.

Sprožena je bila široka aktivnost v vseh sindikalnih organizacijah, povezana tudi s pripravami na kongrese in skupščinske volitve, pri katerih imajo OO ZS pomembne in odgovorne naloge. Hkrati pa je to možnost, da se v vseh OO ZS temeljito ozremo na svoje delovanje v preteklem mandatnem obdobju in ocenimo svojo večjo ali manjšo uspešnost ali neuspešnost. Ocenitev svojega delovanja je tudi izhodišče za sprejem programskih usmeritev za delovanje sindikata v naslednjem mandatnem obdobju.

Vsi se dodobro zavedamo, da delo sindikata ob vseh težavah, ki spremljajo naš družbenopolitični in gospodarski razvoj, ne bo lahko. Za uspešnost in učinkovitost reševanja vseh težav bomo morali več storiti. In čeprav bomo rešitve lahko iskali in tudi našli v sklepih in stališčih tako kongresov zveze komunistov kot zveze sindikatov, bodo le-te lahko učinkovite le, če jih bomo stalno uresničevali v svojih okoljih.

Zato so velikega pomena tudi kadrovske priprave, ki morajo zagotoviti ne le demokratičnost postopka, temveč predvsem kolektivno delo in odgovornost tako izvršnega odbora kot drugih organov in celotnega članstva.

Le resno in odgovorno delo vseh članov sindikata bo porok, da bomo v naslednjem mandatnem obdobju sindikat kot najširšo družbenopolitično organizacijo delavcev uveljavili in še utrdili za uresničevanje nalog, s katerimi bodo delavci utrdili svoj položaj in s tem našo družbo kot celoto.

MARINA JUVANČIČ

● SREČANJE UPOKOJENIH OBRTNIKOV

Obrtno združenje naše občine je 22. decembra v prostorih združenja na Pokopališki 11 priredilo družabno srečanje za upokojene obrtnike, ki živijo v naši občini. Srečanja, ki je bilo letos organizirano prvič, se je udeležilo 19 obrtnikov, povabili pa so jih 56. Vendar to ni motilo vedrega razpoloženja. Čeprav se je srečanje pričelo že v popoldanskih urah, so se upokojeni obrtniki in predstavniki združenja pogovarjali še pozno v večer. Zato nameravajo pri Obrtnem združenju na takšen ali podoben način, morda tudi z ogledom kakšnega sejma, vsako leto razveseliti upokojene obrtnike.

D. J.

V SPOMIN

JOŽETU ŠORNU

Prejšnji mesec je končal svojo trpečo življenjsko pot nekoč zelo znani moščanski amaterski dramski igralec in lutkar Jože Šorn.

Starejši občani se ga gotovo še spominjajo kot igralca v moščanskih dramatskih sku-

pinah pred vojno in po njej, nekateri tudi kot igralca na predvojnem naprednem Delavskem odru. Današnji srednji generaciji pa je bolj v spominu kot prvi upravnik stalnega mestnega lutkovnega gledališča Ljubljana.

Jože Šorn je več kot trideset let igral karakterne in komične vloge. Začel je že 1929. leta na odru nekdanjega mladinskega odra na Kodeljevem. Zanj usodno pa je bilo sodelovanje pri Šenpetrskem prosvetnem društvu, saj si je na neki vaji poškodoval nogo in ga zaradi te poškodbe, ki je ostala trajna, niso sprejeli med poklicne igralce v dramo, kar si je tako zelo želel. Vendar se igranju ni odpovedal, ostal je zvest amaterskim odrom; največ je igral na ljudskem odru v Mostah. Med vojno je zaradi kulturnega molka in aretacije prenehal igrati, po vojni pa je že junija 1945 v okviru terenske dramatske skupine OF Moste zrežiral Finžgarjevo Razvalino življenja, sam pa zaigral Žganjarja Urha Kanteta. Iz te skupinice je nato pomagal ustanoviti centralno rajonsko gledališko skupino, ki je v okviru SKUD Ivan Cankar nastopala na odru deškega vzgajališča na Selu. Tu je Šorn zrežiral in sam odigral svoje najboljše vloge: Krjavelj (Jurčič-Govekar, Deseti brat), Buča in Jaka Smola (Nestroy. Utopljenca), vrvohodec Herman (W. Werner, Komedijant Hermelin), hlapec Matija Žagar (Dolinar, Dobrava), župnik (Cankar, Kralj na Betajnovi), Puščavnik Sabljica (Kunčič, Triglavska roža), prof. Verešanin (Feldman, Iz temnih dni), Kurent (Žvan Kurenotva nevesta). Skupina se je morala nato preseliti na mnogo manjši oder bivšega kina Moste, kjer je kot sekcija DPD Svoboda Moste nadaljevala s svojim delom.

V tem času je za nanovo ustanovljeno lutkovno gledališče priredil in zrežiral Ingoličevo Udarno brigado in Levstikovega Martina Krpana, največkrat pa recitiral vlogo Dedka v Žogici Nogici.

Zadnji odrski nastopi Jožeta Šorna so bili na odru DPD Svoboda Moste v Zeleni jami, kjer je obnovil svoje tri najboljše vloge: Krjavlja, Hermelina in župnika, s katerim pa se je zaradi bolezni tudi poslovil od odra.

Jože Šorn je bil najbolj srečen, kadar je bila dvorana nabita do zadnjega kotička (to pa je bilo skoraj vedno!). Takrat se je z vso dušo in telesom predal odru in zaigral tako, da je za seboj potegnil ves igralski zbor in občinstvo. Vedno je skrbel, da so bile predstave odigrane na dostojni amaterski ravni. Zato lahko trdimo, da je bil eden dobrih slovenskih ljudskih igralcev v pravem in najbolj žlahtnem pomenu te besede!

V. O.

● NAŠI DELOVNI LJUDJE O SEBI IN O SVOJEM DELU

● SVETKOVA MAMA O SVOJEM ŽIVLJENJU

SVET, KI GA NI VEČ

Marija Svetek iz Zadvora se je rodila 11. septembra 1891, torej še v prejšnjem stoletju, v času, ki je bil drugačen od današnjega. Od takrat pa do zdaj se je videz vzhodnega dela Ljubljane, kot tudi Ljubljane nasploh, zelo spremenil. Drugačne so bile tudi navade in obnašanje ljudi. Toda svet, kakršen je bil takrat, dogodki iz tistih dni, so se Mariji Svetek živo vtisnili v spomin. Tam, kjer je zdaj Psihiatrična bolnišnica v Polju, pripoveduje, je imel grof Auersperg živalski vrt; od Studenca pa vse do Fužin so bili nasadi visokih murv. Spominja se prvega letala, ki je letel nad Ljubljano, pogreba Antona Aškerca, ki so se ga udeležili vsi slovenski narodnjaki, pogreba Adamiča in Lundra, pa potresa iz leta 1895, ki je močno porušil Ljubljano...

Marija Svetek, njen deklški priimek je Jekovec-Bajer, je otroška leta preživela pri maminem bratu na Studencu. O teh letih ne govori rada, niso ji ostala v lepem spominu. Kako tudi, saj je bila takrat bolj lačna kot sita. Stric ni imel skorajda nič zemlje, pridelali so le nekaj krompirja in ječmena, pri hiši pa je bilo z njo vred 15 otrok. Osnovno šolo je obiskovala v Polju, nato se je leto dni šolala pri uršulinkah v Ljubljani, ko pa ji je bilo 17 let, se je zaposlila v Bonačevi kartonažni tovarni in bila tako ena prvih industrijskih delavk v našem mestu.

Svetkova mama o vsem tem razmišlja in pripoveduje ob skodelici kave, včasih pa njene besede dopolni še sin Edo, ki mu je mati, skupaj z drugimi otroki, ko so bili še majhni, večkrat pripovedovala o svojem življenju. Sinovim besedam Svetkova mama pritrjuje s kimanjem glave. Včasih pa še doda: »To je bilo že daleč. Ampak res je bilo tako.«

Leta 1915 se je Marija Jekovec-Bajer poročila z Jožetom Svetkom, doma iz Slap. Mož ob poroki še ni imel 24 let, kar je takrat štelo za polnoletnost, ampak nekaj mesecev manj, tako da je moral zanj jamstvo podpisati njegov oče. Mož je bil izučen mizar in še pred poroko je v Šentpetru na Krasu, današnji Pivki, kjer je bilo takrat pomembno že-

Svetkova mama iz Zadvora

lezniško križišče za Trst in Reko, sezidal hišo. Pričakoval je, da bo tam dobro zaslužil. Toda leta 1922 so Italijani zahtevali, da morajo vsi tamkajšnji prebivalci sprejeti njihovo državljanstvo. Zato so Svetkovi najprej odšli v Podpeč, nato pa se naselili v Zadvoru. Medtem so se Svetkovima rodili štirje otroci: Marica, Jože, Lado in Janez, najmlajši Edo pa se je rodil že v Zadvoru leta 1934.

»Vsi ljudje okoli nas so sē tako hitro naučili italijansko,« obuja spomine na leta v Šentpetru Svetkova mama »jaz pa nisem in nisem znala tako govoriti. Pa sem se spomnila zakaj: ker sem se v šoli učila nemško.«

V Zadvoru so se pričela »suha« leta. Ni bilo zaslužka, otroci so bili majhni. Živeli mo v najemnem stanovanju in imeli niso niti krpice zemlje, da bi jo obdelali. »Mama je pomagala na njivah, da je preživela pet otrok, a lakota je bila kljub temu vsakdanji gost v naši hiši,« se spominja teh let najmlajši sin Edo.

Ena tistih stvari, ki so se močno vtisnile Svetkovi mami v spomin, je let letala nad Ljubljano, ki ga je vodil eden prvih letalcev pri nas, pa tudi na svetu, Edvard Rusjan iz Gorice. Ljubljančani so takrat imeli priložnost prvič videti letalo. »Sploh ni mogel leteti, kar skakal je. Pa tako velika kolesa je imel,« se smeji ob tem spominu Svetkova mama.

Že dve leti stanuje Marija Svetek pri hčerki Marici v Polju, prej pa je živela pri sinu Edu v Zadvoru. Mož ji je namreč umrl že leta 1958. Ponoči, ko ne more spati, se ji doživljaji iz njene mladosti najbolj živo vračajo v spomin. Po taki noči zjutraj vstane bolj pozno, pozajtrkuje in gre navadno še malo v posteljo. Šele potem zares vstane. Včasih pomaga brisati posodo in opravlja druga podobna, lažja opravila. Odpravi se tudi na dvorišče ali ulico. »Stopiti pa ne morem več hitro, čeprav sem vedno zlahka hodila.«

Mariji Svetek želimo, da bi med svojimi domačimi preživela še mnogo zdravih, srečnih let, da bo lahko osmim vnukom in vnukinjam, pa pravnuku in dvema pravnukinjama pripovedovala o tem, kaj vse se je dogajalo včasih in kako so v tistih letih živeli ljudje.

Besedilo in slika:
DARJA JUVAN

PISMA BRALCEV

● Kdaj bo vozil mestni avtobus v Zg. Kašelj?

Kašljani se vsa leta po osvoboditvi prizadevamo, da bi mestni avtobus vozil tudi v našo vas. Več kot deset let smo občani mesta Ljubljana in poravnavamo vse obveznosti kot drugi meščani. Pri mestnih dobrinah pa smo v marsičem prikrajšani.

V stari Jugoslaviji je v Zg. Kašelj vozil avtobus. In tedaj je bilo ok. 400 vaščanov, danes pa nas je ok. 2.000. Kašeljska cesta je bila makadamska, sedaj je asfaltirana. Avtobus je bil širok kot danes, le krajši je bil in ni bilo nobenega problema pri vožnji skozi vas.

Zadnja leta se še povečuje število vaščanov, ki so zaposleni v Ljubljani ter so za prevoz na delo in z njega odvisni od mestnega potniškega prometa. Postajališča pa so precej oddaljena in potreba po mestnem potniškem prometu skozi vas se pojavlja na vsakem sestanku v Zg. Kašlju.

Za rešitev tega problema predlagam enosmerni promet po Kašeljski cesti od križišča Grajzarjeve ulice do trgovine Mercator, nato levo po Cesti španskih borcev do Zaloške ceste. Iz Zaloga v Ljubljano pa naj bi avtobus peljal po sedanji progi z novo vmesno postajo ob Zaloški cesti nasproti Klemenove ulice.

S to spremembo bi zadovoljili potniškoprometne potrebe vaščanov Zg. Kašlja in severnega dela Vevč.

Predlog dajem v razpravo občinski skupščini Ljubljana Moste-Polje (svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu) in krajanom Zg. Kašlja, da dajo svoje pripombe ali morebitne druge predloge.

B. I. MATIČEK

Občinska komunalna skupnost je poslala naslednji odgovor.

Ugotovitev, da pred vojno ni bilo problema za vožnjo avtobusa skozi vas, verjetno drži, drži pa tudi, da je bil promet takrat mnogo skromnejši. Tudi avtobusi so bili manjši in zato okretnejši. Ni nam znano, da se na vsakem sestanku krajanov pojavlja problem uvedbe proge mestnega potniškega prometa skozi vas, zato tudi nismo razpravljali o njem. Ker pa poznamo pogoje avtobusov mestnega potniškega prometa za obratovanje, menimo, da tako ozka in ovinkasta cesta, kot je Kašeljska, ne v prometnem in ne v varnostnem pogledu ni primerna za tak promet.

Kljub temu bomo predlog poslali v presojo strokovnim službam tozda Mestni potniški promet in njihovo mnenje k predlagani varianti posredovali krajanom Zg. Kašlja.

Tajnik DUŠAN PIRC

VIDEN NAPREDEK

Razvejana dejavnost gasilcev in štaba odreda OGZ Ljubljana Moste-Polje v letu 1981

Imeli smo več tečajev za izprašane gasilce. Ker naši gasilci tudi tekmujejo na raznih tekmovanjih, smo imeli tudi tečaj za gasilske sodnike. Iz naše OGZ je izpit opravilo 6 članov in ena članica iz GD Sostro-Minči Trkov, ki je prva sodnica v naši zvezi. Vsi so opravili izpit za republiškega sodnika. Skupaj z MGZ pa smo pripravili tečaj za gasilske strojnike. Opravilo ga je 20 tečajnikov. Vsi tečajniki so v gasilskem domu na Vevčah, kar je znak dobrega sodelovanja z vevškimi gasilci in tovarno. Pozimi načrtujemo več seminarjev in posvetov s člani in vodstvi naših društev.

Navezali smo dobre stike z občinskim štabom CZ in se dogovorili glede poučevanja in tekmovanja teh enot.

V okviru požarnovarnostnega tedna smo imeli več vaj, predavanj in razstav. Organizirali smo dve večji vaji — eno v Dolskem, drugo pri skladišču Petrol v Zalogu. Obe vaji sta bili nenapovedani, za kar se je odločil ožji štab. Domala vsi člani gasilskih enot so bili zelo navdušeni za tako aktiviranje.

Dobre tekmovalne uspehe so v občini in mestu dosegli GD Sostro pri članih in članicah in IGD Papirnice Vevče. Želimo jim še veliko takih uspehov.

Konec novembra je bilo ustanovljeno GD Štepanjsko naselje. To je še en nov uspeh gasilcev.

OGZ je bogatejša še za dve avtocisterni. Dobili sta ju GD Šmartno in GD Senožeti. V letu 1982 naj bi prejelo cisterno še GD Lipoglav. Cisterne so primerne ne samo za prevoz požarne, marveč tudi pitne vode za potrebe občanov ob sušnih obdobjih.

JANEZ BRICELJ